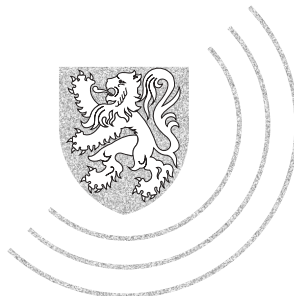

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2001-2002

13 maart 2002

VOORSTEL VAN RESOLUTIE

**– van de heren Jo Vermeulen, Marino Keulen, Dany Vandenbossche en
André Denys en mevrouw Margriet Hermans –**

betreffende de deontologie van de media

VERSLAG

**namens de Commissie voor Cultuur, Media en Sport
uitgebracht door de heer Frans De Cock**

Samenstelling van de commissie :

Voorzitter : de heer Jos Stassen.

Vaste leden :

de heren Carl Decaluwe, Bart De Smet, Eddy Schuermans,
mevrouw Mieke Van Hecke ;

de heren Frans De Cock, Peter Gysbrechts, Marino Keulen,
Guy Sols ;

de heer Wilfried Aers, mevrouw Niki De Gryze, de heer
Miel Verrijken ;

de heren Chokri Mahassine, Dany Vandenbossche ;

de heer Jos Stassen ;

mevrouw Margriet Hermans.

Plaatsvervangers :

mevrouw Gisèle Gardeyn-Debever, de heer Luc Martens,
mevrouw Riet Van Cleuvenbergen, de heer Gilbert
Vanleenhove ;

de heren André Denys, Jacques Devolder, Jacques
Laverge, Paul Wille ;

mevrouw Marijke Dillen, de heren Pieter Huybrechts, Felix
Strackx ;

de heren Peter De Ridder, André Van Nieuwerkerke ;

de heer Jo Vermeulen ;

de heer Herman Lauwers.

Zie :

1026 (2001-2002)

– Nr. 1 : Voorstel van resolutie

– Nr. 2 : Amendementen

Zie ook :

683 (2000-2001)

– Nr. 1 : Verslag hoorzitting

INHOUD

	Blz.
1. Toelichting door de heer Jo Vermeulen, mede-indiener	4
2. Algemene bespreking	4
– Raad voor Mediadeontologie of Raad voor Journalistiek	4
– Zelfregulering door de sector	5
– Standpunt inzake de objectiviteit van de media	5
– Het secretariaat van de op te richten raad	6
– Strikte scheiding tussen de taak van de op te richten raad, en de Vlaamse Geschillen- raad voor radio en televisie	6
3. Stemming en eindstemming	6
TEKST AANGENOMEN DOOR DE COMMISSIE	7

DAMES EN HEREN,

De Commissie voor Cultuur, Media en Sport vergaderde op 21 februari en op 5 maart 2002 over het voorstel van resolutie betreffende de deontologie van de media.

Op 21 februari werd het voorstel van resolutie toegelicht. Op 5 maart volgde de bespreking en stemming.

1. Toelichting door de heer Jo Vermeulen, mede-indiener

De heer Jo Vermeulen verwijst naar de hoorzittingen van 30 maart en 4 mei 2000 over de deontologie in de media (*Parl. St.* VI. Parl. 2000-2001, nr. 683/1). Op dat ogenblik was de vraag over de deontologie in de media meer dan ooit aan de orde. Naast journalisten werden ook deskundigen uit de mediasector uitgenodigd, hoofdredacteuren, en vertegenwoordigers van producenten en omroepen. Het was de bedoeling om de sector min of meer in kaart te brengen, om af te wegen of de overheid enig initiatief kon nemen.

Uit de hoorzittingen bleek dat de meeste redacties reeds met een statuut werken, en dat er meestal ook kanalen bestaan waarbinnen bepaalde klachten die door derden worden geformuleerd, kunnen worden onderzocht op hun ontvankelijkheid, en ook ten gronde kunnen worden behandeld. De sector zelf was sterk vragende partij om zelfregulerend op te treden, zonder dictaat van de overheid. De overheid heeft zich hieraan gehouden, en heeft aan de sector twee jaar de tijd gegeven om intern orde op zaken te stellen. Intussen werden geen dwingende decreten of reglementen opgelegd.

De indieners van het voorstel van resolutie zijn van oordeel dat de sector zelf in het kader van de zelfregulering moet komen tot de oprichting van een Raad voor Mediadeontologie. Hierbij moeten alle actoren worden betrokken. De media situeren zich immers in een wereld die alsmaar complexer wordt, commerciëler en concurrentiëler. Het eindproduct is dan ook het gevolg van een heel proces waarbij niet alleen de journalist, maar ook de uitgever, de hoofdredactie, de eindredactie, de layout, en de omroepdirectie hun stempel drukken. Ze zijn allen actoren in het eindproduct dat een deontologische toets moet kunnen weerstaan. Vandaar dat zij allen moeten worden vertegenwoordigd in de op te richten Raad voor Mediadeontologie. Via de toevoeging van externe deskundigen

moet ook het maatschappelijke debat binnen de raad aan bod kunnen komen.

Het belang van een goede opleiding als basis voor het deontologisch handelen is voor de indieners eveneens belangrijk. De indieners wensen dit niet beperkend te beschouwen, maar zien naast de traditionele schoolse opleiding ook een rol weggelegd voor een goed overdacht stagesysteem.

De heer Jo Vermeulen weet dat in het veld wordt gewerkt aan een Raad voor Journalistiek. Hij wil over de naam geen discussie aangaan, maar meent dat de op te richten raad in elk geval ruimer moet worden gezien dan alleen maar de journalisten. Vandaar de keuze van de indieners voor de ruimere naam van Raad voor Mediadeontologie. De rol van een vaste secretaris, of noem het een ombudsman zoals de sector het formuleert, is eveneens belangrijk om de dynamiek van het orgaan te ondersteunen.

De participanten moeten bestaan uit zowel private als publieke personen, ongeacht de kwaliteit van hun eigen interne procedures tot het bewaken van het eigen deontologisch handelen. De media-actoren moeten binnen de raad immers ook hun stellingen met elkaar kunnen confronteren, omdat heel wat thema's vaak het domein van specifiek één instelling overstijgen.

2. Algemene bespreking

– Raad voor Mediadeontologie of Raad voor Journalistiek

De heer Carl Decaluwe merkt op dat het voorstel van resolutie steeds verwijst naar een op te richten 'Raad voor Mediadeontologie', terwijl in het veld concreet wordt gewerkt aan een 'Raad voor Journalistiek'. Hij vraagt zich af wat het verschil tussen beiden is, en of de naam niet beter samenvalt.

De heer Jo Vermeulen verwijst naar zijn inleidende uiteenzetting waar reeds melding werd gemaakt van de oprichting van de Raad voor Journalistiek in het veld. Alhoewel hij de naam 'Raad voor Mediadeontologie' veel ruimer en dus meer toepasbaar vindt, benadrukt hij de zelfregulering die aan de media werd toegezegd. Bovendien stuurt de resolutie niet aan op de oprichting van een raad, maar wel op de ondersteuning van een door het veld op te richten raad. In deze zin heeft hij er geen moeite mee dat in de resolutie de voorgestelde naam van 'Raad voor Mediadeontologie' wordt

vervangen door ‘Raad voor Journalistiek’. De spreker kondigt aan dat hiervoor een amendement zal worden ingediend.

– *Zelfregulering door de sector*

De heer Marino Keulen sluit zich aan bij het principe dat de sector zelfregulerend moet optreden bij het bewaken van de eigen deontologie. Het dynamisme en de snelle evoluties in deze sector maken het immers onmogelijk om via een wellicht te stoeve decretale regeling op te treden. Het is zeer belangrijk dat alle actoren participeren in deze zelfregulering, inclusief de openbare oproep.

De heer Carl Decaluwe is niet gekant tegen het voorstel van resolutie, maar vindt ze grotendeels achterhaald. De mediawereld is in de praktijk reeds effectief bezig met het opstarten van de Raad voor Journalistiek, waardoor voorliggende resolutie een open deur intrapt. Bovendien kunnen ook de lokale radio's en regionale en commerciële televisies als media-actoren worden beschouwd.

Voor de afbakening van de media-actoren verwijst de heer Jo Vermeulen naar de toelichting. Hij is het verder niet eens met de visie dat de resolutie te laat komt. Er werd bewust voldoende tijd gegeven aan het veld om zich min of meer te organiseren. De gevraagde parlementaire ondersteuning geldt niet enkel voor de huidige regering. Bovendien is het belangrijk om de dynamiek te ondersteunen die zich momenteel in het veld ontwikkelt. In de resolutie wordt er ook op aangedrongen dat de openbare omroep participeert in de op te richten raad.

De heer Marino Keulen verwijst ook nadrukkelijk naar de passage in het voorstel van resolutie, waarin gepleit wordt voor maatregelen ter verbetering van de journalistieke opleiding.

De heer Dirk Van Mechelen, Vlaams minister van Financiën en Begroting, Innovatie, Media en Ruimtelijke Ordening, wijst erop dat vooral de klachtenbehandeling voor de VRT blijkbaar wat moeilijk ligt, omdat deze zelf reeds over een vrij sluitende tuchtprocedure beschikt. Er is evenwel bereidheid om in het project te stappen, waarbij een en ander op elkaar zal moeten worden afgestemd.

Inzake de algemene taken van de Raad voor Journalistiek verwijst de minister naar de voorbereidende oprichtingsnotulen van 6 februari 2002. De Raad voor Journalistiek krijgt blijkens deze notulen naast het uitwerken van algemene regels inzake beroepsethiek, nog drie opdrachten mee ten over-

staan van het publiek. Een aanspreekpunt voor informatie, een bemiddelende functie, al dan niet te benoemen als ombudsfunctie, en een beoordelende klachtenbehandeling.

– *Standpunt inzake de objectiviteit van de media*

De heer Roland Van Goethem verbaast er zich over dat nergens in het voorstel van resolutie het woord “objectiviteit” terug te vinden is. Hij informeert of dit met opzet is weggelaten.

De heren Marino Keulen, Dany Vandenbossche en Jos Stassen repliceren dat voorliggende resolutie veel meer omvat dan enkel de openbare omroep die inderdaad gebonden is aan de objectiviteit. De overige media zijn per definitie opinievormend, wat niet noodzakelijk overeenstemt met absolute objectiviteit. Dit neemt echter niet weg dat de media zelf een reeks deontologische regels moeten opstellen waar zij zich aan willen houden. In dit bewakingsproces heeft de op te richten raad een cruciale rol te vervullen.

De heer Jo Vermeulen bevestigt dat de objectiviteit van de media hier niet aan de orde is. Het betreft ook niet het opstellen van een mediadeontologie, maar wel het bewaken ervan. De rechten en plichten van de journalist werden immers reeds afgebakend in de code van München van 1971, en de code van journalistieke beginselen van 1982. Hierin werden de krijtlijnen van het deontologisch handelen afgebakend. Het is nu belangrijk dat de sector zelf via de op te richten raad waakt over de naleving ervan, en dat alle actoren hierbij worden betrokken.

De heer Dirk Van Mechelen, Vlaams minister van Financiën en Begroting, Innovatie, Media en Ruimtelijke Ordening meent dat de Raad voor Journalistiek tot doel heeft de journalistieke beroepsethiek te behartigen en te verdedigen, beroepsethische richtlijnen te formuleren voor de journalistieke praktijk, en vragen om bemiddeling te behandelen die over een journalistieke praktijk worden ingediend. De vereniging treedt op, ongeacht het beroepsstatuut, het sociaal statuut en de positie binnen het bedrijf van de betrokken journalist, en ongeacht het medium waarvoor deze werkt. Voor de toepassing van deze statuten wordt journalistieke praktijk beschreven als het leveren van bijdragen van informatieve aard, met uitsluiting van bijvoorbeeld artistieke of recreatieve bijdragen

Onder meer hierover wordt volgens de minister nog een discussie gevoerd met de VRT. De openbare omroep meent immers dat dit enkel de infor-

matieve programma's kan omvattend die onder de leiding vallen van het hoofd van de nieuwdienst, wat niet evident is.

– *Het secretariaat van de op te richten raad*

De heer Jo Vermeulen deelt mee dat er wat verwarring is ontstaan betreffende de afbakening van het secretariaat van de op te richten raad, en de te kiezen benaming van “secretaris” of “ombudsman”. Zelf is hij voorstander van een secretaris die een buffer vormt t.o.v. de raad en die zelf heel wat zaken kan oplossen. In de sector zelf overwogen om deze functie te benoemen als ombudsman.

– *Strikte scheiding tussen de taak van de op te richten raad, en de Vlaamse Geschillenraad voor radio en televisie*

De heer Dirk Van Mechelen, Vlaams minister van Financiën en Begroting, Innovatie, Media en Ruimtelijke Ordening wijst erop dat de functie van de Vlaamse Geschillenraad voor radio en televisie niet mag worden uitgehold. De Raad voor Journalistiek zal dus geen klachten tegen audio-visuele media kunnen behandelen zolang de decretale opdracht van de Vlaamse Geschillenraad niet wordt aangepast. Op deze wijze wordt de op te richten Raad voor Journalistiek trouwens niet onmiddellijk overbelast door de behandeling van de geschillen die in deze sector aanhangig worden gemaakt. In een latere fase kan eventueel worden bekeken hoe beide organen zich tegenover elkaar verhouden.

3. Stemming en eindstemming

Een amendement voorgesteld door de heren Jo Vermeulen, Marino Keulen, Dany Vandebossche en mevrouw Margriet Hermans (*Parl. St. VI. Parl. 2001-2002, nr. 1026/2, amendement nr. 1*) strekt ertoe in de zesde streep de woorden “Raad voor Mediadeontologie” te vervangen door de woorden “*Raad voor Journalistiek*”.

Een amendement van dezelfde indieners (stuk 1026/2, amendement nr. 2) strekt ertoe in de negende streep, 1°, de woorden “Raad voor Mediadeontologie” te vervangen door de woorden “*Raad voor Journalistiek*”.

Beide amendementen worden unaniem aangenomen met 10 stemmen.

Het aldus geamendeerde voorstel van resolutie betreffende de deontologie van de media wordt aangenomen met 5 stemmen bij 5 onthoudingen.

De verslaggever,

Frans DE COCK

De voorzitter,

Jos STASSEN

TEKST AANGENOMEN DOOR DE COMMISSIE

Het Vlaams Parlement,

- zich bewust van de druk waaronder redacties en media vandaag moeten werken ;
 - zich bewust van het feit dat de opleiding tot journalist beter georganiseerd kan worden ;
 - bezorgd over de kwaliteit en de deontologie van de media in het algemeen en het journalistieke werk in het bijzonder ;
 - overwegende dat naast de journalist ook de uitgever, de directie, de hoofdredacteur, de producent, de omroep en anderen hun rol spelen in het deontologische proces ;
 - overwegende dat de sector de aandacht voor deontologisch handelen het best zelf kan reguleren ;
 - overwegende dat een op te richten "Raad voor Journalistiek" daarvoor het meest aangewezen instrument is ;
 - ervan uitgaand dat in die Raad de verschillende media-actoren participeren ;
 - overwegende dat de werking van zo'n Raad bij voorkeur door een gemengde financiering ondersteund wordt ;
 - vraagt de Vlaamse regering :
 - 1° de oprichting van een "Raad voor Journalistiek", waarin de verschillende media-actoren zitting hebben, waar nodig te ondersteunen ;
 - 2° alle openbare en private media te stimuleren om constructief mee te werken aan de oprichting van de "Raad" ;
 - 3° erover te waken dat de werking van de "Raad" het publieke debat niet verbergt, maar voedt en stimuleert ;
 - 4° maatregelen te nemen om, in overleg met de sector, de journalistieke opleiding beter te organiseren en te ondersteunen.
-